

A SZŐLŐBEN

(Ezelőtt: „Egy év a szőlőben“)

Havi folyóirat szőlősgazdák számára.

Megjelenik minden hó 28-án.
Előfizetési díj: Egész évre 4 korona.

Szerkesztő és kiadótulajdonos:
CSOMOR BÉLA.

Szerkesztő változás.

Édes atyám, a Szőlőben czimű szaklap szerkesztője, a szőlőkultúra ősz veteránja márczius hó 10-én meghalt.

Sokat küzdött, sokat szenvedett. Élete szép volt és kama-
tozó. --- Nyugodjék bekében!

A megboldogult akarta, hogy halála után kis lapja gaz-
dát cseréljen, hogy apáról fiura szálljon. Tehát tolytatni
fogom. Mielőtt azonban e szép és nemes feladat teljesítését
egy szívvel-lélekkel megkezdeném, szívélyesen köszöntöm tisz-
telt előfizetőimet

Boldogult atyám mellett tiz évig küzdöttem s gyűjtöttem
a tapasztalatokat a szőlőszet terén; jobb keze voltam minden
munkájában s épen ezért jogosultnak érzem magamat arra hogy
az elejtett zászlót felemeljem s tovább vigyem a diadal felé.

Dolgozótársaim azok maradnak, akik atyám mellett meg-
tanulták, hogy mit és miként kell irni az értelmes kis szőlő-
lészeknek.

Programunk is a régi marad, azaz olyan tanácsokat nem
adunk, ahol sok szóban elvész az értelem. Az akadémikus
okoskodásnak nem leszünk barátai, mert a szőlészét terén is,
mint sok másutt, legjobbnak bizonyult az egyszerű, mester-
kétlen eljárás.

A nyomtatásban megjelent csodás dolgok ajánlása iránt,
őszintén szólva, tartózkodók leszünk, mert ma a sok jó tanács
gomba módjára nő, melyek között sok olyan is van, melytől
a szegény telebeazélt fejü szőlősgazda szinte megcsemerlik.

Minden tanácsainkat a tapasztalatból fogjuk meríteni, mert
mit sem ér az olyan tanács, amely a gyakorlatban csődöt

mond. — Amit a szőlőben egész éven át tapasztalni fogunk, azt előfizetőink közkincsévé fogja tenni kis lapunk — A hozzáink intézett kérdésekre pedig a legnagyobb örömmel fogjuk a legjobb feleleteket adni.

Legyen szabad végül megjegyeznünk, hogy nem haszonlesésből tartjuk fel továbbra is lapunkat s éppen ezért előfizetési díjja csak a régi marad.

Amiért boldogult atyám állott sorba, azért állok én is, amiért ő küzdött, azért küzdök én is, vagyis elvsorsosa leszek mindenben.

A nehéz feladatnak azonban csak úgy tudunk megfelelni, ha tisztelt előfizetőink továbbra is megjutalmaznak azzal a pártfogással és bizalommal, amelyben boldogult édes atyámat évek hosszú során át részesítették.

Amidőn tehát a Szőlőben című lap XII évfolyamát megindítjuk, előfizetőink pártfogásáért és bizalmáért esedezünk.

A SZERKESZTŐSÉG

Valamit a metszésről

A metszés a szőlész legfontosabb munkája. — Ha igaz az a közmondás, hogy :ahogy vetsz: úgy aratsz«, akkor még igazabb az, hogy »amint metszesz: úgy szüretelsz.«

Akárhányszor megesik, hogy a gazda egy rossz metszéssel évekre visszaveti szőlőjét; s a rossz metszésnek egyik legfőbb indító oka a kapzsiság. — »Jövőre rávágom a szőlőmet: hogy teremjen!«, halljuk gyakran az ilyenfajta hősieskedést, amelynek rendszerint szomorú kudarca a vége. Meglehet, hogy néha egy évben a rámetzés sikerülvén, a szőlőtők annyira megvannak rakva fürtökkel, hogy a kapzsi gazdát szinte elbűvölik, de ez elbűvölés a harmadik vagy második évben már szomorúságra fordul, mikor is a tőkén alig található egypár szőlőfürtöt.

Tehát éssen kell lenni a gazdának, mikor szöllejének a megmetszéséhez fog. — Jó pedig csak akkor fog metszeni, ha ennek minden csinját-binját ismeri.

A szőlők metszésénél mindennekelőtt ez a két kérdés merül fel: mikor van a metszés ideje és mikép kell metszeni?

A metszés ideje őszi és tavaszi van. — Az őszi metszést megkezdjük szüretkor a levelek deres lehullása után, mert a tőke ezáltal szunnyadozó állapotba vonul s éppen ezért a metszésre visszahatást nem gyakorol.

A tavaszi metszésnél az időpontot naptári dátumhoz kötni nem lehet. — Hogy tavaszkor korán vagy későn jobb-e metszeni, azt nagyon bajos eldönteni, mert az rendkívül sok körülménytől függ.

Vannak szőlészek, akik a korábbi, s ismét olyanok, akik a késői metszésnek a hívei. Mindkettőnek vannak előnyei, de vannak hátrányai is.

A korai metszésnek a legnagyobb hátránya az, hogy a szőlőtő szemei könnyen elfagyhatnak. Előnye az, hogy általa a szemek és hajtások könnyebben kifejlődhetnek.

Egyik hevesmegyei szőlőtelepen a szemek megfagyása ellen úgy védekeztek, hogy mikor a tőkét megmetszettek, rögtön be is hancsirkolták. — Mikor kérdeztem, hogy ezzel mit akarnak elérni, a képzett szőlőmester azt válaszolta, hogy a megmetszett tőkét körültakaró föld a vessző könnyezését felissza s így az nem szivároghatván le a szemre a fagyástól megmenti. — Ez igaz, — de a jelen évi tapasztalat azt bizonyította, hogy a tőkét körültakaró hancsirk nedvessége árt a szemeknek. — Ezt különösen a lankásabb helyeken tapasztaltuk s leginkább ott, ahol több volt az esőzés. — Tehát célszerűtlen, sőt veszedelmes a korai metszés biztosító ilyen eljárás.

A késői metszésnek is vannak hátrányai, de előnyei sokkal határozottabbak.

Én tehát, — éppen ezért — a késői metszésnek vagyok a barátja. Éveken keresztül ezt kultiválom s az eredmény még sohasem volt szomorú.

Sokan azt mondják, hogy a késői metszés következtében nem érik be a szőlő a kellő időre. — Engem a tapasztalat arról győzött meg, hogy ez az állítás csak balvélemény. — Ezt bebizonyítom.

Egy harmatdus völgyben van körülbelül 15 hold szőlőm. A metszésével szándékosan soha nem siettem, mert a fagytól még április hónapban is félttem. — A múlt évben véletlenül annyira elkéstem vele, hogy csak május hó vége felé foghatunk a megmetszéséhez. — Az elkésett terminus fölött kétségbeestem, mert azt hittem, hogy a 15 hold szőlő a rendes időre nem érik be. S mit tapasztaltam? — Azt, hogy a 15 hold szőlő éppen úgy beért a rendes időre, mint azok, amelyeket április elején metszettünk meg. — E nem várt eredmény arra tanított meg, hogy e szőlőmet ezután is csak májusban fogom megmetszteni s így a fagytól mitse kell tartanom.

De ennél még egy ekletánsabb tapasztalattal is tudok szolgálni.

Egyik lankásabb, 10 hold területű szőlőmben, hogy hogy-nem egy csatorna metszetlenül maradt, — s ezt június vége felé vettük észre. Mindjárt kibontattam s láttam, hogy a szemek teljesen alvó állapotban vannak, Ekkor vettem az ollót és megmetsztem. — »Mi lesz ebből?» kíváncsisággal.

A tőkék szépen hajtani kezdtek s amikor a szüret beköszöntött, róla ugyanolyan ért fürtöket vágtunk az edénybe, mint az áprilisban metszettekről.

Mindez azt bizonyítja, hogy a késői metszéstől nincs mit tartanunk s én határozottan azt az elvet vallom, hogy a korai metszés fölötte inkább aggódhatunk, mint a későin.

A második kérdésre, hogy tudnillik miként metszünk, ezt az arany szabályt adom feleletképen: minden tőke úgy s annyira metszések, mint amennyit az elbir.

A tőkét metszés által erején túl hajtani annyit tesz, mint azt megfojtani. — Különösen káros a reámetzés a Kadarkánál. Legjobban elbirják a fehér fajok, közöttük nevezetesen a Mézesfehér, a Fehér kadarka, az Olaszrizling, a Damaskusi-muskolat, a Fürjtojás és többi csemegefajok általában.

A fehér fajoknál két csapon 2—3 szemet egy-egy termés csapot hagyunk és rajta két egy nemes egy éves csapocskát, mely majd a jövő évre lesz, mint csapos vessző termésre hagyandó — A fekete fajoknál különösen a Nemes kadarkánál még a kisebb reámetzés is előny. Az Oportó valamivel többet elbir. — Szóval a metszésnél arra kell ügyelni, hogy jusson is maradjon is termés.

A metszést illetőleg különben, a következőket ajánlom a szőlészeknek.

1. Minél erősebb egy tőke, annál több csapot lehet azon hagyni.

2. Minél erősebbek, vastagabbak egy tőke venyigéje, annál hosszabbra metszhetők azok, mert annál feljebb kezdődnek azon a termőrügyek.

3. Azon kell törekedni, hogy a csapok egymással mindig egyenlő magasak s egymástól egyenlő távolságban a tőke kerületén legyenek.

4. Ha csak lehet, a csapok felső rügyei mindig kifelé álljanak, hogy ne hajtsanak a tőke közepe felé.

5. A tőke nyakáról a harmatgyökereket szedjük tőben el, miután kis kapával ugyanarról a földet tisztán elkapartuk.

6. Az elmaradt öregfajú tőkerészeket lefürészeljük, nagyobb tőkerészeket pedig kézi baltával távolítunk el.

7. Akár ollóval, akár késsel végezzük is a metszést, arra mindig ügyeljünk, hogy a metszlap sohasem közvetlenül a szem felett legyen, hanem attól felfelé 1—1 és egynyelvad csm.-nyire. — Ez azért szükséges, hogy az olló ha kissé zuzni találva is, ne a csap felső rügyét zúzza össze, hanem a felette álló közömbös csonkot. — Jó tovább azért is ez a kis csonk meghagyása, mert ez a szemnek a beszáradás és a penészedés ellen jó ideig védelmet nyújt.

Végül rendkívül ajánlom, hogy a metszést vagy maga a gazda, vagy egy szakértő embere végezze. — A munkásoknak mielőtt a szőlőbe állnának, először is elő kell adni, hogy minő metszés módot kövessenek s ezt szigorúan ellen kell őrizni, mert annyi bizonyos, hogy a metszés fölötti nézetek még mindig eltérők s éppen ebből ered az, hogyha a gazda ellen nem őrizi vagy őrizteti a munkásokat, az egyik metsz hosszú csapra, a másik rövid csapra, a harmadik vegyes csapra stb.

Én úgy teszek, hogy metsző munkásaimat egy tőke köré állítom s a tőkét előttük magyarázattal kísérve megmetsem. — Mikor azután már mindegyik megértette szándékomat, akkor megkezdetem velök a metszést.

Ezek volnának dióhéjban azok a kellékek, a melyeket a metszés nem nélkülözhet, s ezek azok a kellékek, amelyek biztosítják a szőlősgazda termését s fáradozásainak juttalmát.

Cs. K.

A kamatnélküli kölcsön.

A legujabb szocialis eszme: a kamat nélküli kölcsön. — Első pillanatra ez hihetetlennek látszik, — épen napjainkban, a midőn az egész hitelművelet a kamatozáson alapszik. — Ha ez megvalósulhat, ez az új korszaknak legfontosabb szocialis vívmánya.

A mai anyagias korszakban nehéz elképzelni azt, hogy kölcsön egyáltalában kamat nélkül legyen. — De ha ez mégis lehetséges, — óriási jelentőségű dolog.

Sajnosan tapasztaljuk a mai hitelzés nehézségeit.

Régentől fogva érthetetlen volt az agrikultur Magyarországon, hogy még az ingatlannal bíró gazdak s birtokosoknak nem volt hitele, vagy csak nagy nehezen tudta hitelét kielégíteni, — ugyanakkor a kereskedő világ minden tagjának, — bármilyen vagyontalan is lett legyen, — ha czimtáblája volt, azonnal hitele is volt. Ezen hitellel éltek a félreeső falvak kis szatócsai is, a midőn az ottani birtokos vagy épen a parasztgazda, vagy a kisebb emberek hitelhez nem juthattak.

Nagyot kellett a földnek fordulnia, hogy ma már a kamat nélküli kölcsön eszméje áll előttünk, — s vannak, a kik megvalósítani törekednek.

Ezen kamatnélküli kölcsön eszméjét a Magyar Védő Egyesület (Budapest József-körut 18.) — ezen hazafias önzetlen szervezet kívánja a hazai mezőgazdasági és ipari termelés előmozdítására és védelmére, életbeléptetni és megvalósítani, — mivel egész közállapotainkat javítaná.

A M. V. E. teljes tudatában van annak, hogy a hazafias felbuzdulás mellett bármely nagy nemzeti célok csak akkor lesznek állandóak és maradandók, ha azok mellett az anyagi érdekek is kielégítést találnak. Ezért nagy nemzeti céljainak megvalósítására s egy országos iparpártolási bankot kíván létesíteni részvényekre, a mely részvények a tisztajövedelemből 6 százalékos kamatot élveznek.

Ezen iparpártolási bank a hazai ipari termékek vásárlására — minden postatakarékpénztár utján, vagy a központban vásárlólapokat — áru cseket ad készpénz ellenében, — melyel minden vevő, a hazai árut készítő gyárban iparosnál vagy kereskedőnél teljes értékben vásárolja be — szükségleteit a legalkalmasabb és megfelelő időben. — Ezen vásárlólapok után az egyletbe belépett gyárosok, — iparosok és kereskedékekkel való egyezmény alapján a vevők 5 száza

lékos pénztári engedményt nyernek. — Vagyis ezen 5 százalékos tiszta megtakarítás. olyan előny, mit készpénz vásárlás mellett sem érhetünk el, de különösen nem a kicsiben vásárló és vidéki nép.

Hogy a hazai áru vásárlását az egész vonalon országszerte előmozdítsa a M. V. E. vagyis, hogy a hazai áruforgalmat nagyban emelje és kiterjessze, — azon vidéki feleknek, fogyasztóknak s vevőknek a kik azonnal a megfelelő készpénzzel nem rendelkezők a vásárlólapok megszerzésére, kamatnélküli kölcsönt nyujt egy fél évi időtartamra, — ha a fél hitelképessége két jótállóval — váltófedezet mellett igazolást nyer. A kölcsön havonkénti részletekben fizettetik vissza

Olyan vásárlófeleknek a kik 6 hónapon túli hitelt óhajtanak, a vásárlólapok 3 százaléka kamat fizetés mellett nyujtatik a megfelelő hitelbiztosítás ellenében, esetleg betáblázás mellett.

A kiadott vásárlólapokat a Magyar Védő Egyesület országos iparpártolási bankja, — nyomban a bemutatáskor — készpénz ellen váltja be a kötelékébe lépett gyárosoktól iparosoktól és kereskedőktől, 8 százalékos levonással. — Vagyis 3 százaléért váltja át a M. V. E. iparp., bankja a koczkázatot a gyárosok, kereskedők és iparosoktól, — a mivel ezek a hitelezéstől és a vele járó kellemetlenségektől s a kintlevőségek behajtása s és költségeitől menekülnek meg, — mig ellenértékül, új és nagy vevőközöniséget nyernek, — — mindazokat, akik mint a M. V. E. tagjai, — hazai árukat — és a fenti kedvezmény mellett vásárolni akarnak.

A kamatnélküli kölcsönt élvezők, bár nem részeaithetők az 5 százalékos pénztári engedményben, — mégis hitelszükségletünk eddig el nem ért, soha nem álmodott — előnyökkel nyer kielégítést.

Azon tény, hogy egy nagy rétege a fogyasztóknak, áruszükségleteit, — vagyis háztartásának és gazdaságának kellékeit — kamat nélküli kölcsönrel képes minden időben — vagy épen akkor a mikor arra szüksége van, — vagy mikor annak ára neki a legmegfelelőbb, — olyan előnyösen beszerezni, — olyan vivmány, hogy ez valóban megragadja minden ember. s minden szociologus figyelmét, — mert teljesen alkalmas arra, hogy a magyar termelők és fogyasztók táborát egyesítve, és a magyar pénznélküli gazdáknak a kellő pillanatban a vásárlóképességet megszerezze.

Méltó arra, hogy mindenki e nagy eszme megvalósítására siessen, — s hogy a bankba az elérhető 6 százalékos jövedelem mellett minél többen részt véve — ama milliók álljanak ezen valóban nemzeti iparpártolás szolgálatára, melyel a népünk erőgyűjtése biztosittatik.

Az áru — csak kibocsájtása egymagában is óriási jelentőségű dolog a hazai iparpártolás emelésére.

Az áru csekkel kapcsolatban a legszerencsésebb gondolat, a magyar származásu árukat a M. V. E. védjegyével — mint országos és egyöntetű védjegygyel ellátni és megjelölni. Ezen védjegy e régi vitézségi érem, a hajdani védegyelet jelvéne, hármass halmu kettős kereszt, cserkoszcruval övezve.

Ha minden vevő ezen védjegyre figyel, s csakis az ezzel ellátott magyar származású áruknak ad előnyt a külföldi előtt, hazai iparunk, — mezőgazdaságunk fejlődésének javára meg van mentve. — Azon kereskedők, iparosok és gyárosok, a kik ilyen magyar származású árukat előállítanak s forgalomba hoznak kirakati üzleti táblákkal lesznek ellátva a vevő közönség előtt való igazolásra. — Így minden vevő saját maga ellenőrzi a hazai áruk származását. — Milliók kezében ez a legsikeresebb békés fegyver ama 900-tól 1200 milliókig menő összeg visszaszerzésére, mit ma a külföld viszen ki tölünk — szükségtelenül évenként.

Sajátos pénzügyi helyzetünkben koronája ezen mélyreható új hitelszervezetnek a kamatnélküli kölcsön,

A mikor mintegy 1000 millió kor. kénytelen a takarékpénztárakban 3 százalékra — vagy 3,2 százalékra tétlenül heverni, — mivel a tőkevel bírók jövedelme is megcsappant, — a vásárló képességük is csökkent.

A nemzet legnagyobb része épenséggel nem tud jogos hitelhez jutni,

Ezen milliók tömegére a kamatnélküli kölcsön igazi megváltás.

Sajnos, hogy idáig minden pénz és hitelművelet a tömegek kiszákmányolásának elvén alapult. — Így állott elő a nagy szegénység, — s így torlódott össze a sok nagy tőke.

Ezen új hitelszervezet forduló pontot jelent. — Törekvése a társadalom széles rétegeinek is juttatni vagyont ama sűrű 5 százalékos megtakarítás és a kis embernek is a kamat nélküli kölcsön útján. — A gyárosok, iparosok és kereskedők eddig is kiadták ugyanazon engedményeket, — sőt többet, — de nem a közvetlen fogyasztók javára — ezáltal érdekeik nem voltak megvédve, mit folyton rontott az osztrák verseny — Mostan maguknak is, — a vevő közönségnek s a fogyasztók millióknak is javára szolgál ezen új hitelszervezet, különösen mint részvényeseknek.

A mit a törvény a megrendelés gyűjtés eltiltásával használni vélt, — az áru forgalomban rontott. Ezt is reperálja alaposan az új hitelszervezet. — A kamatnélküli kölcsön tehát megvalósítható. — Általa nyer a fogyasztók és vevők milliónyi rétege, nyer a hazai gyáros, iparos és kereskedő, és nyer a részvényes, pénzes ember, mert ma az elérhető 6 százalékos kamatot sem állam, sem bank, sem papír nem nyújtja.

Egyszerre felszabadulhat ama lekötött 1000 millió hazai tőke nagy része mely ha az iparpárlás részére fordítható, vele ilyen módon a legfokozottabb hiteligények is kielégíthetők.

Ezen az uton lehet boldog és független a magyar!

Ezen tőkegyűjtés legyen alapja az önálló magyar nemzeti banknak.

Künn a szőlőben.

A kikelet beköszöntött, s örömmel tapasztaljuk, hogy a tél enyhe volt és szőlőinkben mi kárt sem tett. A tőkéken őszi hagyt venyigék szemei teljesen épek és egészségesek.

Márczius hónap van. — Megkezdheti a gazda az első munkát: a szőlők kinyitását. Azonban ezt meg kell előznie a szőlőben lévő vermek kitisztításának, azért, hogy a veremben összegyűlt értékes földet a sorokba húzhassuk.

Nagyon sokan azt a kérdést vetik fel, hogy mikor célszerű a szőlő nyitását eszközölni. — Erre az a válaszom, hogy akkor, mikor a föld már annyira megszikkadt, hogy a nyitás alkalmával a kapa nem ragad.

Aki nedvesen nyitja ki szőlőjét: egész éven át rossz munkája lesz a szőlőben. Tehát csak akkor nyitassunk, midőn a föld nem zsenegés, midőn a kapára nem ragad.

A nyitáskor főfigyelem fordítandó arra, hogy a tőkék körül a föld eltávolíttassék, vagyis a tőkét oly szabad állapotba kell tenni hogy azokat kényelmesen meglehessen metszeni a sarjadékoktól a szálgyökerektől pedig megtisztogatni.

Ha esetleg azt tapasztaljuk, hogy nyitás közben az idő hidegre fordul s attól tartunk, hogy a nappal kitakart szemek, rügyek meghibáznak: akkor úgy kell eljárni, hogy a nyitást délután 4 óra után abban kell hagyni és az embereket más munkával kell foglalkoztatni, mert délután 4 órától estig a kinyitott föld némileg megszikkad; ellenben ha a föld nedvesen marad, könnyen bekövetkezik a rügyek meghibázása.

A nyitás abból áll, hogy a fedéskor a tőkére húzott talajt a sorok közé u. n. bakhátakba húzzuk vissza és pedig, ha egy bakhát fedéskor kétfelé húztunk: nyitáskor ugyancsak kétfelől húzzuk vissza; ha ellenben az egész bakhát ősszel jobbról lett a tőkéhez húzva, úgy most a föld jobbról a tőkéről balra, a sorköz közepére húzzuk s itt éles vagy kúpos bakhát képeztetik belőle.

A nyitáshoz éppen oly erős napszámosokat állítsunk, mint a fedéshez és úgy is helyezzük el azokat, mint azt a földnél eszközöltük.

Arra vigyázzunk, hogy a nyitott szőlőben addig ne járjunk-keeljünk, míg a föld meg nem szikkad, mert a nedves földön a lábnyomok megkeményednek és cserepesedve daraboson maradnak, mely sokáig alkalmatlan lesz a szőlőben.

Régi szokás, hogy ha az idő engedi, József napja után való héten meg lehet kezdeni a szőlők nyitását. Az is ősi szokás, hogy az óvatos szőlőművelő szemmel kíséri az alma- és őszi barackfák bimbóinak fakadását és ahhoz alkalmazkodik, mert annyi bizonyos, hogy a szőlővesszők bimbóinak fejlődése amazoknak fakadását csakhamar követi. — Azért tehát tájékozás végett nem fölösleges figyelemre méltatni e körülményt ma is, mint a természet intését.

E hónap folyamán a döntést a trágyázás kíséretében befejezzük, az új ültetésekben pedig a sima- vagy gyökérvesszők kiültetését vagy a régieknek újakkal való pótlását megkezdjük, de csak ha az idő állandónak ígérkezik és a föld eléggé felmelegedett, máskülönben jobb ezt a munkát még elhalasztani. Végül pedig a télen elszórt vessző vagy karóhulladékokat is összegyűjtjük e hónapban s tüzelés céljából elvitetjük, mert ezek számos rovar búvóhelyéül s a gomba- betegségek terjesztőhelyéül szolgálhatnak.

A nyitást azután nemsokára követi a metszés.

Egyről-másról.

Azt fölösleges hangoztatnom, hogy a szőlő megmunkáltatása szerfelett sokba kerül. Erről meggyőződni annak már volt alkalma, akinek legalább csak egy hold szőlőeskéje is van.

Már tudjuk azt is, hogy a szőlőtől nem szabad sajnálnunk a munkát, mert ez előbb-utóbb megbosszulja magát. Ha jó idő van, akkor igyekeznünk kell, hogy a szükséges munkát megadjuk a szőlőnek. Néha valóságosan ki kell aknáznunk az időt: sok munkást kell fogadnunk, hogy a szükséges munkával el ne késsünk. Akinek 1 hold szőlőeskéje van, az még csak könnyen teheti, hogy fogad 5 vagy 10 munkást s velük a szükséges munkát elvégezteti, de akinek már 10—20—30 sőt 50 hold szőlője van, annak már ez egy kicsit nehezebben megy. Például nyitáskor vagy metszéskor ugyancsak bele kell nyulni a kasszájába. Bizony néha pedig megtörténik az is, hogy a kasszában nincs s ilyenkor kénytelen a szőlőtől a kamatozó munkát megvonni.

Mi azon nagyon sokat gondolkoztunk, hogy miként lehetne ezen az állapoton segíteni. — Végére azután sikerült a dolgot úgy megoldani, hogy szőlőinket általában adtuk ki megdolgozni egyes embereknek s ezzel leküzdöttük a szőlő megmunkáltatásánál eddig fennálló nehézségeket.

A munkaválaló telfogadássánál arra fektetjük a fősúlyt, hogy értelmes és ügyes szőlőműves ember legyen s lehetőleg nagy családdal bírjon, hogy ezáltal neki is hasznára legyünk.

A munkaválaló holdonként veszi át a megmunkálandó szőlőt s mi holdjáért (1200 négyzetöl) 96 koronát fizetünk neki. E bérösszegért tartozik ő a szőlőt egész éven át úgy megmunkálni, amint azt mi előírjuk. — A bért pedig részletenként fizetjük ki neki. Ezzel nemcsak megszabadulunk az örökös munkás fogadásoktól, hanem a naponként emelkedő napi díjaktól is s ami legfőbb, szőlőinket egy ember kezelvén, egyöntetű és biztos megmunkálása biztosítottatik.

A tapasztalat arról győzött meg bennünket, hogy a szőlőnek illetén való kiadása a legjobb és leghasznosabb s éppen ezért bátorodunk ezt előfizetőinknek is ajánlani. Aki egyszer ezt megpróbálja, az igazat ad nekünk s barátja lesz e praktikus methodusnak.

Hogy megkönnyítsük tisztelt előfizetőink munkáját a szőlőmunkálási szerződés elkészítésénél, rendelkezésükre bocsájtunk egy szerződés mintát. — A pontozott részek a munkaadó által töltendőek ki s a végén a munkaadó és a munkavállaló névaláírásának kell lenni s tanukkal is alá kell azt iratni.

Szőlőmunka szerződés

Mely egyrészről .....

..... $\frac{\text{szőlő}}{\text{föld}}$ tulajdonos, másrészről .....

.....

..... között következő feltételek mellett kötött meg,

1. .... szőlőtulajdonos átadja a

..... sz. betétbe .....

határban ..... területü .....

beültetett szőlőjét ez évi megdolgozás és mindenféle munka teljesítése

végett .....

.....

..... kialakudott munkabéréért.

2. Szőlőmunkás tartoz a munkát következőleg teljesíteni ; Kora tavasszal (Hushagyó háromnapok táján) s szőlő között és a garádokban lévő gyümölesfákat a hernyó-babulyáktól és gyürőktől teljesen megtisztítani, később tulajdonos felszólítására, jó időben és munkában a szőlőt kinyitni, úgy azonban, hogy a szőlőtőkék tetején, mint ahogy becsérkézve szokott télire lenni -- a föld ott maradjon, csak a tőkék közül kell a földet kihuzni — vigyázni, hogy a tőkékhez a kapa szárnya ne érjen, azok nyakai meg ne karczolódjának, a tőkéktől a föld csak később (hetek vagy napok multán) kézzel kapartatik el gyökerezés alkalmával. A karókat beverni, a hiányzókat pótolni, az ojtványokat

meggyökerezni illetve a nemes vesszőkről kihajtott gyökereket ovatosan levagdalni, úgy, hogy a vad alany meg ne sérüljön, a tőkét, ha volna még rajtok, a sallangvesszőktől megtisztítani, a csapatokról a felső szemeket ahol szükséges vargakéssel levagdalni, lecsipni, hogy a tőkék sarczolva, megerőltetve ne legyenek, egyszóval a metszés hiányait pótolni illetve kiegyenlíteni.

A szőlő kifakadása után a hajtásokat a karóhoz felkötözni, hogy a szél le ne hányja, a szőlőfáját a hónajhajtásoktól csak a harmadik kötés alkalmával a hónajhajtás második perczinél kell levágni, a szőlő növésénél a fáját a karóhoz úgy és akként kötni, hogy a második kötés alkalmával a szőlő fáját a karóhoz hézagosan kell kötni, hogy a szőlő fája tovább nőlhessen s az első kötetést mindig feloldani, hogy a szőlő fái széjjel, bubos alakra álljon, hogy közte a levegő járhasson, a szőlő akadály nélkül virágozhasson és leforduljon s midőn a harmadik kötözés teljesítettik, ekkor is a szőlő fáját csak legfelül kell megkötni, az alsókat mind feloldani, ha rövidebb szőlőfa volna, e miatt nem szükséges az összes szőlő fáját összekötni s a karóhoz hozászorítani, mert ekkor a levegő közte nem járhat, hanem a rövidebb hajtást a hosszabb szálvesszőhöz egy helyen hozzá kell kötni, ez után és e közben is a meddőzést válogatást szigoruan minden tőkén pontosan teljesíteni, úgy, hogy a tőkéken a rendes termő csapaton kívül csak egy szál ugar vessző hagyandó, a többi mind le kell tördelni, míg még zsenge és nem fás.

A szükséges kötő szárat és rafiát egyezség szerint.....

Május végén vagy június elején tulajdonos felszólítására a szőlőt gyümölcsfákat megpermetezni a permetező gépet tulajdonos adja, a permetezést ahányszor szükséges szőlőmunkás végzi, vagy ha szükséges július és augusztus havában is tulajdonos felszólítására újabban permetezni tartozik.

Ezeken kívül ahányszor szükséges annyiszor mélyen kapálni (ötször vagy hatszor füvesnek lenni nem szabad), augusztusban a hegyét letörni, levágni, október hóban szüret után az ojtványokat meggyökerezni, jó mélyen — legalább fél sukra a tőkétől a földet egész kereken elszedni, a tőkék fejeit megtisztogatni úgy, hogy csak a termő csapnak való szőlőfák maradnak rajta, a tőkék fejeit teljesen letisztítani s a termő csapatokat széjjel egymástól távol meghagyni, a gyümölcsfákat megtisztogatni, megritkítani.

Ha a szőlő érés alá bekapálva van, a szőlőmunkás a szőlőbe nem szabad bemenni addig, míg a tulajdonos a szüreteléshez őt fel nem szólítja. A szőlőmunkás a szüretelésénél is tartoz fizetés illetve napszám nélkül (1000—1000) ezer-ezer négyzetöltre egy-egy napot dolgozni s a hordók kimosásához is szintén szüret előtt ezer-ezer négyzetöltre egy-egy napot diskreczion napszám nélkül teljesíteni szőlő-tulajdonos felszólítására.

A kialakított munkabér szőlőmunkás minden szőlőmunka teljesítése után az elvégzett munka arányához képest kapja szőlőtulajdo-

nostól, az utolsó részletet pedig szőlőmunkás csak akkor kapja, ha a szőlő megmeczve, szőlőfája, levágott gyümölcsfagallyak esetleg kiásott

fák összeszedve, összekötve a szőlőből.....

behordattak, befödve, a gyümölcsfák bekötve s a sankgödrök kitisztítva s az azokból kijött föld széthordva s egyszóval az egész munka teljesen elvégezve van.

Szőlőmunkás minden vasárnap délután 1 órakor tartoz szőlőtulajdonos lakásán megjelenni s ekkor az idáig teljesített munka haladásáról jelentést tenni s a pénzt elismervény ellenében felvenni.

Ha szőlőmunkás ezen munkákat, úgy az itt elő nem sorolt, de szükségesnek mutatkozó munkákat, jól, pontosan, helyesen és kifogástalanul felezőlítés daczára sem teljesiten az ő kár és veszély szőlőtulajdonos munkásokat fogad, azokkal megdolgoztatja s a bent lévő munkabér-pénzből a munkásokat kifizeti s a különbözetért a mulasztó szőlőmunkást bepereli, peruton a különbözetet behajtja.

Per esetén a ..... kir. járásbiróság kölcsönösen kiköttetik.

Ezzel a jelen szerződés felolvasás és helybenhagyás mellett mindkét fél által elfogadva két tanu jelenlétében aláíratott.

Kelt ..... 190..... hó .....

Elöttünk mint tanuk:

A munkadó aláírásának a helye.

A szőlőmunkás aláírásának a helye.

Állandó borvásár Budapesten.

A szőlők rekonstruálása folytán egyre fokozódik a termelés s ennek következtében a borkészlet, amelynek eladása nagy jelentőségű a termelőkre nézve.

A gazda — a mostani viszonyok közt — magára hagyatva hiába várja a szerencsét, hogy borait értékesíthesse s így munkájáért jutalomban részesüljön.

A külföldön csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudunk borainknak piacot teremteni, mert ma már a konkurencia mindenhová bevette magát. Az olasz borözön pedig teljesen tönkretette borainknak nemcsak az értékesíthetését, hanem még a hírét is.

Mindezek valóban gondolkozóba ejthetik a magyar szőlőtermelőt s szinte közös óhajá válik, hogy ezen az állapoton sürgősen segíteni kell.

A legnagyobb örömmel üdvözölhetjük tehát a Magyar Gazdák Vásárarnok Ellátó Szövetkezetét, mint olyant, a mely e baj orvoslásához fog olyan vállalat létesítésével mely a bortermelők érdekeinek istápolása mellett helyreállítja a megingott bizalmat és a rendelkezésekre álló eszközökkel állandó, biztos piacot teremt a magyar bor részére, nemcsak a helyi piacokon, hanem az ország határain túl is.

A Magyar Gazdák Vásárarnok Ellátó Szövetkezete 7 év előtt alakult az Országos Magyar Gazdasági Egyesület védnöksége alatt és fontos közgazdasági feladatánál fogva élvezi úgy ennek, mint a m. kir. kormánynak állandó erkölcsi és részben anyagi támogatását. Komoly, küzdelemteljes tevékenységére visszatekintvén, közel van a szövetkezet ahhoz, hogy valódi hivatásának megfeleljen s a borok értékesítésének s a gazda hasznos segítője legyen Közvetítő faktor a termelő és fogyasztó között.

A szövetkezet hordó borértékesítő osztálya e hónapban kezdi meg működését. Állandó vásárt teremt a bor részére olyképpen, hogy a vevő az átveendő egész bormennyiséget felleli a szövetkezet pinczertárakban, de másrészt a termelő is nyugodt lehet az eladásra beszállított bort illetőleg, amennyiben az szükség esetén a szövetkezet által gondos és megbízható kezelésben részesül.

A m. kir. földművelésügyi miniszter ur ő Exellenciája elejétől fogva érdeklődéssel kísérte a szövetkezet akcióját, míg a megvalósulás pillanatában hatható támogatását sem vonta meg a szövetkezettől, mely a borértékesítést megfelelő állami ellenőrzés mellett fogja eszközölni.

A Magyar Gazdák Vásárarnok Ellátó Szövetkezete hordóborértékesítő osztályának szolgálatait igénybe veheti minden hazai termelő, az üzleti szabályzatban körülírt feltételek mellett, melyből a legfontosabbakat e helyen is közöljük.

4. §. Beküldés előtt minden egyes borfajból, amennyiben azok az 1893 XXIII. t. cz. kifogós alá nem esnek, két, 0,5 literes palackban a beküldő fél által lepecsételt minta küldendő be a borértékesítő

osztályhoz. (Budapest, IX. Központi Vásárcsarnok). Az egyik mintapalack vegyelemzés alá bocsátatik az illető borszez, szesz kivonat és hamutartalmának, valamint azon körülmény megállapítása végett, hogy nem foglaltatik-e a borban idegen, az egészségre ártalmas adalék vagy nincs-e benne valamely beteges elváltozás. Vegyelemzés után az eredményhez képest a minta beküldője értesítettik, vajjon küldheti-e a bort a hordóborértékesítő osztályhoz, vagy nem? A másik horminta ellenőrzés céljából jegyzékbe vétel mellett megőriztetik.

5. §. Egyazon fél egyszerre maximálisan csak 1 vagon, vagyis legfeljebb 100 hl bort küldhet be értékesítésre, mely mennyiség azonban különböző minőségű borokból, tehát több hordóból is lehet összeállítva.

18. §. A hordóborértékesítő osztályhoz beküldött, megfelelően kezelt bor a vezetőség által eladásra bocsátatik legalább 50 liter vagy ezt meghaladó mennyiségben.

19. §. Az eladás a termelő és a borvidék megnevezése mellett történik.

23. §. A hordóborértékesítő osztály raktára rekeszekre van osztva, melyekbe az egyes termelő borai elhelyeztetnek. A beküldő a rekesz használatáért a díjszabályzatban megállapított fekbért fizeti a szerint, a mint fél vagy egész rekeszt vesz igénybe. (Egész rekeszte 80—100 hl bor helyezhető el.) A fekbéren kívül a bor kezeléséért és az eladással összefüggő teendőkért 5 százalék kezelési díjat fizet a beküldő.

26. §. A hordóborértékesítés területe elhelyezésénél fogva »szabadraktár«, melybe a fogyasztási adóköteles bor a fogyasztási adóilleték lefizetése nélkül is beraktározható s ennél fogva a fogyasztási adó lefizetése előtt is képezheti a kereskedelmi forgalom tárgyát.

27. §. A fogyasztási adó csak akkor és az esetben fizetendő, ha a bor a szabadraktárból a székes főváros területéről vitetik ki.

29. §. A rendes apadáson felül konstatált hiányokért, nemkülönben a bor szabályszerű kezeléséért és az ennek elmulasztásából netán eredő minden kárért a magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete szavatol.

A díjszabályzatból is közöljük a következő kivonatot;

Fekbér egy rekeszért

egész vagy megkezdett hétre	—	—	—	—	4	korona,	75	fillér.
egy óra	—	—	—	—	21	»	—	»
egy évre	—	—	—	—	245	»	—	»

Fekbér fél rekeszért

egész vagy megkezdett hétre	—	—	—	—	2	korona,	50	fillér.
egy óra	—	—	—	—	11	»	—	»
egy évre	—	—	—	—	125	»	—	»

Kezelési díj

az eladásnál elért bruttó ár után — — — — — 5 százalék.
Mindezekből láthatjuk, hogy a szövetkezet egy aktualis kérdés megoldásához fog. A magyar bortermelők és a magyar borkereskedelem érdeke pedig megkívánja, hogy ennek az új vállalkozásnak szolgálatait mindkét érdekelt fél minél gyakrabban igénybe vegye. — Az eredmény az esetben nem lehet kétséges.

Különfélék.

A venyige-komposztról. A szőlősgazdának sok egyéb mellett nagy fejtörést szokott okozni többnyire az is, hogy honnan szerezze be a szőleje fenntartásához szükséges trágyát.

Nagyon természetes, hogy ennek helyes megoldása csak az lehet, ha a gazda mindazokat az anyagokat gondosan összegyűjti, amelyek mint trágya — a szőlő legdrágább kincsét képezi. Ilyen anyagok: a törköly, a konyhahulladék, a szőlő összes zöld nyesedéke, a törköly, vessző stb. A venyigét, ha jó pénzért eladni vagy dugványozni nem lehet, szintén tanácsos összegyűjteni és komposzt-trágyává feldolgozni. A venyigét úgy dolgozzuk fel, hogy darabokra vagdaljuk s azután istálló trágyával kezeljük, még pedig úgy, hogy ásunk egy négyrét alakú gödröt s ebbe hintünk egy réteg venyigét és egy réteg istálló trágyát, majd ismét egy réteg venyigét és ismét egy réteg istálló trágyát. Az egészet azután beföldjük földdel s így korhadni hagyjuk. — Így a venyige oly földszerű trágyává válik, mely a szőlőben megbecsülhetetlen hatást képes kifejteni,

A venyige feldarabolása kicsinyben történhetik baltával, de ez igen hosszú munka. A kézi erőnek többnyire találunk ennél okosabb és hasznosabb munkát. — Legújabbban tehát egy ügyes szerkezetű gépet konstruáltak e célra, a mely kevés munkaidő mellett s aránylag csekély kiadással szecska finomságúra zuzza a venyigét. — A venyigezuzó gép francia találmány, gyártják azonban hazánkban is Megrendelhető a mosoni Kühne-czegnél vagy a Mezőgazdák Szövetkezeténél.

Némely helyen úgy cseleksznek, hogy a venyigét eltűzelik és csak a hamuját használják fel trágyának. Ez helytelen eljárás s nagyon csalódik az illető, ha ezt hasznosnak hiszi, mert az elégetés által ugyanis a venyigének egyik legfontosabb alkotó része a nitrogén elvesz, másrészt elvesz az a kedvező hatás melyet a korhadó venyige részek a talajra, annak úgy vegyi összetételére mint fizikai tulajdonságaira gyakorolnak

Akinek nagyobb mennyiségű venyigéje gyülik össze, az nagyon helyesen cselekszik, ha azt az itt leirt módon trágyának dolgozza fel

A szőlőtörköly mint állati takarmány. A földművelésügyi miniszter megbízásából az állat élettani és takarmányozási kísérleti állomás be-

ható vizsgálatokat és kísérleteket tartott a szőlőtörköly állati takarmány értékére nézve. — A kísérlet azt eredményezte, hogy a friss szőlőtörköly tápláló értéke olyan, mint a jó minőségű szénáé, a szárított szőlőtörköly ellenben még a silány szénánál is kevesebbet érő. — Ebből az a tanúság, hogy a friss szőlőtörkölyt, ha módunkban van és szeszfőzésre nem használjuk, feltakarmányoztathatjuk, ellenben a száraz szőlőtörkölyt legokosabb a szőlőre trágyaképen alkalmazni.

Filoxera zárlat. Temes vármegye Beregszó község szőlőiben a filoxera jelenléte megállapítván, nevezett község határa a földművelésügyi miniszter 108931.903 számú rendeletével zár alá helyeztetett.

A külföld szőlészete. Érdekes cikket közöl a Borászati Lapok, a melyben a külföld szőlészetével foglalkozik. E szerint Svájcban jelentékenyen fellendült a szőlészet, s borai nagy keresetnek örvendenek. A fehér új-borokat 25—26, vörös új-borokat 45—60, fehér 6-borokat 30—45 és vörös 6-borokat 45—60 frankon ajánlanak hektoliterenkint fajonként a pinczéből szállítva. — Horvátországban a kormány sokat tesz a szőlők érdekében s éppen ennek tulajdonítható, hogy a most termelt bor sokkal finomabb, mint amilyen a filoxera előtti időben termelt. Olaszországban a szőlészet s így a borüzlet az utóbbi időben ismét élénkebb lett. A fehér borkészletek mind elfogytak ugyan, de azért e miatt mi zavar sem észlelhető. Minőség tekintetében általában kitűnők az ideai borok. Görögországban az ideai szüret kielégítő eredményt nyújtott és ennek folytán élénk volt az üzlet is. Nehány év óta nagy aggodalmat okoz a filoxera kérdés. Eddig ugyanis Görögországot még nem támadta meg ez az öldöklő rovar, most azonban már csak idő kérdése, hogy mikor hatol be a görög szőlőbe.

Egy új szőlészeti szabadalom. Bakóczy Andor gödöllői földműves szabadalmazás végett bejelentett egy új sodrony-szőlőkarózási rendszert, melynek állítólagos előnyei fából készült karókkal szemben, egyrészt a tartósság, csekély kezelési és javítási munka, másrészt az a körülmény, hogy a sodronykaró oly módon készíthető, hogy a szőlő tövét egyáltalában nem sérti, mi a fakarók beverésénél gyakran előfordul. A találmány lényege abban áll, hogy a szőlőterület szélein egymástól bizonyos távolságra elrendezett oszlopok végeihez, vagy az ezek fölé keresztben erősített gerendához sodronyokat rögzítünk, mi által a terület fölött egy ritka háló képződik, melynek csomópontjaihoz merőleges sodrony szálakat erősítünk és ezek alsó végeit a földhöz rögzítjük. Ezek helyettesítik az eddig használatos fakarókat. A Rajna vidékén, nálunk pedig a Dunántul s különösen a Balaton vidékén már kísérleteztek a sodronyhálózattal, s azt mondják, hogy sok hibája van ennek a karót helyettesítő rendszernek.

Mi azért nem tartjuk helyesnek, mert sokkal költségesebb, mint a fakarózás, de még ha valamelyik kifeszített sodrony a rozsdavész következtében elszakad, akkor egész sorok és oszatornák tőkái széthullanak s így meg is rongáltatnak. A sodrony elszakadása pedig legkönnyebben akkor következhetik be, mikor a szőlőtőkék mind meg vannak

rakva fűrtökkel. Ilyenkor nem kell csak a rendesenl valamivel nagyobb szél s kész a katasztrófa. Azután mi következik abból, ha 1000—2000 — fűrtökkel megrakott — tőke a szélről a földre terítetik s ott szétkúszaltatik?

A szőlőkarók tartóssá tétele. Ma, midőn a szőlőkaróknak az ára évről-évre rohamosan emelkedik, minden szőlősgazdának különös gondját képezi szőlőkaróinak tartóssá tétele.

A karókat háromféle módon tehetjük tartóssá; a szenesítéssel, kátránnyal és rézgáliccal.

A szenesítést úgy eszközöljük, hogy mérsékeltén lángoló tüzet rakunk s a karónak azon részét, mely a kórhadásnak leginkább ki van téve, egyenkint a lángba tartjuk néhány perczig, míg a fának külső rétege a kívánt helyen meg nem szenesedik. — A szenesedésnek azonban nem szabad oly mélyre hatolni, hogy ez által a karó meggyöngitessék. Ujabban azt az eljárást kapták fel egyes vidékeken, így nálunk is, de evvel semmit sem takarítanak meg, mert főleg nedves talajban, ha a megpörkölés egy kissé mélyebben hatolt be a fába, épen az ellenkező eredmény lesz elérve. — A faszén mohón szívja magában a föld nedvességét, szivacsossá lesz és hamarabb korhad el, mint a földfeletti karórész.

Másik módja a kátrányozás. A kátrányt készen árulják, amelybe egyszerűen belemártogatják a karót s azután kalitkába rakjuk. A kátrányozásnak az a hátránya, hogy munkánk közben sok hátrányt pazarolunk az elcsurgatással.

Ujabban a karók impregnálásának a harmadik módja kezd elterjedni, mely abban áll, hogy a karókat 40 cztm.-nyire 4—5 százalékos rézgáliczoldattal tett lapos, széles kádba állítjuk, ahol egyszerre több száz karó elfér s a karókat 10—14 napig állani hagyjuk az oldatban. Időnkint ezeket a karókat — melyeket leghelyesebben 50-ével laza kötegekben állítunk be a kádba, forgatni kell, hogy egyenletesen impregniálódjanak. — Kiszáradt karókba a hideg rézgálicz oldat nem képes eléggé behatolni, s éppen ezért ily esetben a rézgáliczoldatot orron kell alkalmazni.

A szőlőkarókat még karbolineummal vagy kreozottal is szokták impregnálni, de ezt az eljárást csak ritkán szokták használni, mert ennél sokkal jobb a kátrányozás.

Az eddig felsorolt impregnálási eljárások alkalmazásánál a hatás csak akkor lesz teljes, ha az impregnálás után a karókat még 2—3 hónapig szellős helyre tesszük szárítani s csak azután verjük be a földbe.

Kérdések és feleletek.

1. **Kérdés.** Szerkesztő úr, mit tud Ön a Muscat Ottonel csemege fajról? K. D.

Felelet. A Muscat Ottonel Morean Róbert francia szőlész magoncza. Tőkéje közép erős, venyigéi kissé gyengék, finoman barázdáltak, sötétveresbarnák, feketén pontozottak s rövid izületűek. Levelei közép-nagyok, kerek 5 karélyosak, kúpidomú fogakkal szegélyezettek. Fűrtje középnagy, egyszerű, vastagnyelű; bogyói középnagyok, gömbölyűek,

sárgászöldek, a napos oldalon rozsdás foltokkal; feketén pontozottak, igen édesek s igen finom gyenge muscatzammattal bírnak; érése korai. Borát igen jól lehet értékesíteni.

2. Kérdés. Az idén körülbelül 50 hektoliter bort szűrtem el Kövidinkából. A bor egy kissé gyenge s így szeretném azt valami mással összeválni — Mit gondol szerkesztő ur, mivel lehetne ezt összekeverni?

D. B.

Felelet. A Kövidinka magában is jó minőségű bort ad, de ha Ön erősebbé tenni szándékozik, keverje össze Olasz-Rizlinggel s így igen kellemes asztali bort nyer. Chasselas-sal is megpróbálhatja, ez is alkalmas az elkeverésre. Az Olasz-Rizlinget különösebben azért ajánlhatom, mert ez még zamatosabbá is teszi a Kövidinka borát.

3. Kérdés. Az ősszel 5 hold földemet megfordítottam szőlő alá. A fagy jó porhanyóssá tette s így reménykedem, hogy az ültetés jó fog sikerülni. Mielőtt azonban az ültetéshez fognék, bátorkodom Önhöz fordulni ama kérdéssel, hogy milyen csemegefajokkal telepítem be a szőlőmet. Szóval: milyen fajokat tart legjobbnak a szerkesztő ur a telepítésre?

Felelet. Szíves kérdésre hasznavehető tanácsot adni csak az ottani helyi körülmények teljes és alapos ismerete mellett lehetne. Nevezetesen, ha azt tudnám, hogy az Ön megfordított földje homokos, akkor az Olasz-Rizlinget ajánlanám. Ha azt tudnám, hogy a föld hegyes és dombos helyen fekszik, akkor azokat a fajokat ajánlanám, amelyek a bogyói a deret és ködöt kiálják, ha pedig sík helyen, akkor azokat, amelyek a szárazságot és a szelet kibírják. Lehet, hogy az Ön földje kővér és termékeny talajú, mely esetben azokat a fajtaikat ajánlom, amelyek gyenge hajtásúak, míg ellenkező esetben az erősebb hajtású fajokat. Azt sem tudom, hogy az Ön földje nedves helyen van-e, mert ha ezt tudnám, akkor a nagy és vékonyhajú fürtökkel bíró fajtaikat ajánlanám, ha pedig száraz, akkor a kis és vastaghéjú bogyójúakat.

Azt sem tudhatom, hogy Ön milyen fajú borokat szeretne a legjobban. Így tehát csak általános szabályokban adhatok Önnek tanácsot. Nevezetesen, ha kitűnő fehér fajborokat szeretne szűrtetni, akkor ültesse be megfordított földjét vagy Furminnal, vagy Bakatorral, vagy Vörösdinkával vagy Rajnai Rizlinggel vagy Ezerjóval vagy Sárgamuskatálylallyal (Muscat Lunel) vagy Pécsi szagossal. Ha pedig kitűnő vörösbort akar, akkor vagy Burgondit vagy Opörtöt vagy Kadarkát vagy Szt.-Lőrinczet vagy Wildbachi kékét ültessen. Ha pedig finom csemegeeszőlőt akar tőkéről leszedni, akkor vagy Opörtökéket vagy Margitot vagy Madelaine Angevine-t vagy Chasselas-t vagy Mézesfehéret vagy Kecsececsű piros korait vagy Genuai zamatosat ültessen.

Végül legyen szabad azt tanácsolnom, hogyha borait jól értékesíteni akarja, akkor okvetlen a fehér fajokon bázározza szőlészkedését.

4. Kérdés. A szőlőm homokos. Már évek óta tapasztaltam, hogy a tőkék benne elszáradnak s azután elpusztulnak. Az elszáradás különösen akkor lép fel, amikor maga az időjárás is száraz. Filloxera s egyéb betegség nem bántja, jól és gondosan van kezelve s éppen ezért sehogysom tudom megérteni kiszáradásának okát. A szerkesztő ur megtudná-e mondani ennek az okát?

Felelet Az okot könnyen megmondhatom. — A tőkék azért száradnak ki -- biztos vélemény szerint — mert metszéskor a tőkék harmatgyökereit nem szedik le tökéletesen. Ha a harmatgyökök elhatalmaskodnak, akkor a tőkegyökök elsatnyulnak, vagy elpusztulnak. A harmatgyökök elhatalmaskodásával a tőkének az időjárás viszontagságaival szemben kisebb ellentálló ereje van, mert hamarabb megérzi a szárazságot, aminek gyakran áldozatul esik. Ez különösen a homoki szőlőkben gyakori eset. A földmunka alkalmával a harmatgyökereken élő tőke oly érzékeny sérüléseket kaphat, mely vesztét okozza. A harmatgyökök leszedésének most nagyobb fontossága van, mint hajdan volt, mikor még a filloxerával nem gyűlt meg a bajunk.

Tehát Önnek csak azt ajánlhatom, hogy ha a harmatgyökök leszedését eszközölteti, akkor a következőkre ügyeljen. Mindenek előtt a tőke nyaka körül 15--20 cm. mélységig távolítsa el a földet, hogy a gyökereket töben lemetszhessék s azután az összes harmatgyökereket gondosan metszesse le. Hogy a földet 15—20 cm. mélységig eltávolítja, ezáltal a nyakkörüli földet is oly megmunkálásban részesíti, amely feltrágyázás értékével bír a tőkére, mert vele úgy a csapadékoknak, mint a levegőnek utat nyit.

Ha mindezekre a jövőben kiváló gondot fordít, akkor meg vagyok győződve, hogy tőkái nem esnek áldozatul az elszáradásnak.

Szerkesztői üzenetek.

1. A boldogult szerkesztő a januári és februári számot betegsége miatt nem tudta elkészíteni a rendes időben. S mindég arra számított, hogy egészségét visszanyerve, egyszerre fogja a két hónapi számot kiadni. De a sors másként intézkedett. Ő örök nyugalomra tért s mi valósítjuk meg szándékát, midőn előfizetőink kezébe most két számot adunk egyszerre. A marcziusi szám aprilis tizenharmadika körül fog megjelenni.

A lap szétküldését úgy határoztuk el, hogy egyidejűleg mindazoknak megküldjük a lapot, ki 1903. évben annak előfizetői voltak. Akik megtartani szándékosznak azok tartásuk meg, akik azonban nem akarják megtartani, azok legyenek szivesek bennünket erről 8 nap leforgása alatt értesíteni, s a lapot visszaküldeni. Aki a kitűzött 8 nap alatt bennünket nem értesít szándékáról, annak elküldjük a harmadik számot is s bejegyezzük előfizetőink lajstromába. Egyben kérjük azokat a tisztelt előfizetőket akik az 1903. évi előfizetési díját még nem fizették be, hogy hátralékukat a szerkesztőnek mielőbb beküldeni sziveskedjenek.

2. A lap kiadó-tulajdonos hajlandó mindazoknak ajándék képen akar sima vesszőket, akar ojtványokat küldeni, akik legalább 2 előfizetőt szereznek s azok nevét beküldik a redakcióba. — Aki tehát e szives munkára vállalkoznak s annak szerencsésen megfelelnek az keressen meg bennünket egy levélben, hogy mi-

lyen vesszőkre és ojtványokra volna szüksége. Mi azután a megnevezett vesszőket vasuton bérmentve rögtön elszállítjuk, A levelek valamint minden egyéb felszállásokat a szerkesztőhöz: Csomor Bélához intézendők.

SZERKESZTŐSÉG.

S. K. Kaposvár. Ha finom és tiszta bort akar hozatni, forduljon egy levelezőlapon a Visontai Pincze Szövetkezethez. Czime: Gyöngyös-Visontai Pincze Szövetkezet, mint az országos központi Hitelszövetkezet tagja. Gyöngyös. Innen küldönek önnek bormintákat is. A hordókat beszámítják a bor árába, de ha visszaküldi, akkor annak árát visszatérítik. A bor abszolút tisztaságáért a fenti szövetkezet garanciát vállal.

K. B. Lugos. Annak a bizonyos késesnek a neve: Blatniczky Imre. Gyöngyös, Fötér (Lubi-féle ház).

A. L. Kaposvár. A cikk tendenciája olyan, hogy lapunkban helyet érdemel. A jövő számban közölni fogjuk. Addig is becses türelmét kérjük.

L. K. Temesvár. Bizony mink is úgy vagyunk. A kamat nagy a termés pedig amiből fizetni szándékoztunk, az idén rendkívül silány volt. Próbáljon folyamodni fizetés halasztásért. A kérvényt a földművelésügyi miniszternek nyujtsa be s legfőbb argumentumként rossz termését ecsetelje Ö excelentiája előtt.

L. K. Lippo. Megkaptuk. Fogadja érte köszönetünket.

M. N. Turócz. Legközelebb küldjük. Úgy várjuk a jó időt, mint az apostolok a szentlelket,

F. G. Gyuró. Nincs. Sajnos nem is lesz,

Eladó szőlővessző.

Gyökeres fásajtások.

(Ripária-portális alanyon)

Piros chasselles ezre	260 K.	Muskát ottonel ezre	260 K.
Febér chasselles »	260 »	Csoda szőlő száza	40 »

Európai csemege fajok.

(Oltáshoz valóknak.)

Muskat Alexander. Ennek a tulajdonsága az, hogy a husa kemény. Eléggé illatos, zöldes sárga színű. Igen jó faj, szállításra igen alkalmas. Erik szeptember hó végén 10 drb. ára — — — — —

- Muskát Biffer.** Nem kemény husu. Finom zamatu, igen bő termő. Nagy bogyókkal s apróbb fürtel, szeptember hó közepén érik, 10 drb. ára — — — — — .60
- Muskát Boowod.** Hasonlít a muskát alexanderhez. Felette nagy termést ad husos, tehát szállításra alkalmas. Kiváló finom izü. Érik szeptember hó végén 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát Bl. queen Viktória.** Igen korán már augusztus hó végén érik. Rendkívül nagy fürtü. Ha megérik a bogyók rozsdás sárgások lesznek. Szállításra igen alkalmas 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát czitonelle.** Igen zamatos. Sárga nagy bogyóju, — Érik szeptember hó elején, szállítható 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát Croquant.** Egyike a legédesebb szőlőknek, szine zöldes sárga. Érik szeptember hó elején szállítható 10 drb ára — — — — — .40
- Muskát Lamaskusi.** Ennek a tulajdonsága az, hogy az ojtványon rendkinül buján él, diszlik és tartós. Fürtje nagy, bogyója igen nagy, zöldes fehér. Kiválóan kellemes későn érik. Szállítható — 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát de Nautes.** A passatutihoz hasonlít, Igen korán érik. Szállítható, ropogós sárga szemű 10 drb ára — — — — — .90
- Muskát Herczegovina.** Korán érő nagyfürtű, közép nagybogyóju, zamatos, szállítható 10 drb ára — — — — — .50
- Muskát Genuai.** Fürtjei igen nagy, sárga bogyóju. Igen finom muskatály izü. A virágzásban néha rug, más későn érő fajjal kell keverve ültetni azért mivel ez is későn érik. Szállítható 10 drb ára — — — — — .40
- Muskát dr. Hógg Róbert.** Kiválóan hű termő, majdnem megszakadásig terem. Nagy fürtü, fehér zöldes bogyóju. Finom muskatály izü, vastag héju, későn érő. Szállítható 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát Frontignan rongé.** Bogyója nagy piros, gömbölyős. Későn érik. Szállítható 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát Frontignan blancz.** Fehérbogyóju mint az előbbi szeptember hó végén érik. Szállítható — 10 drb ára — — — — — .60
- Muskát Ottóiel.** Kiválóan érdekes. Korán érő muskolat szőlő. Közepes fürtöket de sokat terem. Fő az, hogy nem rohad. Szállítható — 10 drb ára — — — — — .20
- Muskát passantuti.** Nagy fehér bogyóju kellemes muskolat izü, korán érő. Szállítható — 10 drb ára — — — — — .40
- Muskát Royál.** Fekete nagy bogyóju, ritkás fürtü. Korán érő szállítható — 10 drb ára — — — — — .60

Muskát Szt. Albán. Az előbbihez hasonló, csak hogy nagyobb, középérdő muskatál izű. Szállítható 10 drb ára	— .60
Muskát Tokaj Jardens. Nagy, világos, piros bogyóju, igen bő termő, közép érő. Szállítható, 10 drb ára	— .60
Muskát Vanilia vagy rozsdás muskolat. Ennek kiváló és nemes jó tulajdonai vannak. Szállítható 10 drb ára	— .40
Chasselles augevina. Korán érő nagyfürtű. Sárga nagy átlátszó bogyóju, bőtermő. Szállítható 10 drb ára	— .40
Chas de Angeres. Sárga zöldes bogyóju bőtermő, közép érő, kellemes izű. Szállítható 10 drb ára	— .40
Chas Blanc. Ez a közönséges korán érő, bőven termő ismert faj. Szállítható — 10 drb ára	— .20
Chas Fortuneble dor. Igen nagy fejű, Sárgás husos szemű. Korán érő. Szállítható 10 drb ára	— .40
Chas de Judea. Nagy fürtű. Zöldes sárga szemű bőtermő. Szeptember végével érik. Szállítható 10 drb ára	— .60
Chas Imperial blanc, Fehér nagy bogyóju, igen nagy fürtű. Korán érő. Szállítható 10 drb ára	— .80
Chas Jeruzsálem. Nagy fékete bogyóju, korán érő. Kiválóan finom. Szállítható — 10 drb ára	— .40
Chas Németpiros. Gyönyörű piros bogyóju bőtermő. Szállítható 10 drb ára	— .60
Chas Mathias. Korán érő nagy fürtű, bogyójai fehérek, barna folttal Szállítható 10 drb ára	— .60
Chas Napoleon. Ritka nagy fürtű, óriási nagy arany-sárga bogyóju. Kellemes izű asztali disz. Az a hibája van, hogy néha rug, azért későn érő fajok közé kell ültetni s akkor példásan terem. Későn érő. Valódi kincs. Szállítható 10 drb ára	— .60
Chas Piros-Napoleon. Bogyója nagy és gyönyörű rózsapiros, a hamvasságánál fogva meglepő szőlő. Kissé savanykás. Hanem disznek felülmulhatatlan. Késő érik. Szállítható 10 drb ára	— .80
Chas Gnen Viktória. Nagy fürtű sárga rozsdás nagy bogyóju. Szeptemberben érik. Szállítható 10 drb ára	— .60
Chas rouge. Gyönyörű világos piros színű, nagy termésű. Kiválóan alkalmas a szállításra 10 drb ára	— .10
Chas rongga royal. Sötétpiros színű gyönyörű szőlő Felette nagy termő Augusztusban érik, Szállítható — 10 drb ára	— .20
Chas Szl. Fiakra igen nagy fürtű, sárga leveleszemű rendkívüli bőtermő Szállítható 10 drb ára	— .70

Chas Tokaj ángevina. Gyönyörű haványpiros felette dusan termő kellemes ízű szőlő. Szállításra pompás, 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .40
Chas Zsidóországi Cseresznye-piros bogyóju bőtermő Kiválóan finom csemege. Középérő szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .80
Chas Almeria Nagy fürtű, fehér bogyóju bőtermő. Közép érő Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .60
Albilló. Rendkívül szép télire eltenni való szőlő Fehér bogyóju, nagy fürtű Szállítható 10 drb ára	1.40
Buzellott óriási. Óriási nagy fürtű és bogyóju Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.40
Gharmond rouge. Sötét piros színű, nagy fürtű nagy bogyóju. Kiválóan finom ízű felette bőtermő Legjobb csemege szőlők egyike. Középérő szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.70
Csodaszőlő. Az összes szőlők között a legnagyobb fürtű, vannak 2 kilo súlyuk is Sokszor oly nagy termést hoz, hogy megkei ritkítani. Sohasem rug, borszőlőnek felette kifizeti magát De csemege szőlőnek is használható. Szállítható 10 drb ára — —	1.50
Bhornichon Blanc. Nagy fürtű, nagy husos, sárga bogyóju, elsőrangú csemege egészen korán érő. — Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.—
Chornichon a grapes collosasles. Igen nagy uborka alakú, sárga szemű husos, pompás ízű, elsőrangú csemege. Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.20
Duchess of. Buchleák. Zöldes-sárga, nagyszemű muskolat ízű, bőtermő Kiváló faj. Szállítható 10 drb ára	1.20
Ezredéves Magyarország. Ez a mai szőlőszetben a lehirhedt legértékesebb szőlő. Mint kiválóan szép, finom csemege faj. Szállítható 10 drb ára — — — — — — — — — —	1.—
Fürj tojás. Roppant nagy fürtű, nagy bogyóju, fehér szemű szőlő középérő. Igen értékes, csak hogy más hasonló időben erős faljal keverve kell ültetni, különben magában néha rug Szállítható 10 drb ára	— .40
Kecskeesees van kétféle, piros és fehér. Későn érő téli szőlő. Szállítható — 10 drb ára — — — — — — — — — —	— .40
Kossuth Lajos. Nagy fürtű, nagy sárga bogyóju. Felette korán érő, Szállítható, — 10 drb ára — —	1.—
Spanyol vörös. Gyönyörű piros bogyóju, nagy fürtű, nagy termésű, korán érő. Szállítható 10 drb ára	— .40
Reise de Calabre. Mint a neve mutatja, rendkívül nagy fürtű, nagy bogyóju, fehér édes szemű, igen szép szőlő. Érik korán. Szállítható 10 drb ára	— .60

Ezekon kívül vannak borszőlő fajok :

Kadarka, Mézesfehér, Kövidinka, Olaszrizling, Burgondi, Oportó,
Mustosfehér ezre — — — — — 8 korona.

A megrendelés alkalmával az érték egynegyedét előlegül kérjük,
és tisztán olvasható nevet, lakást és vasuti leadó állomást. — Nagyobb
megrendelésnél árleengedés történik.

Vesszők jól csomagoltatnak: a csomagolásért mérsékelt díj
számíttatik.

Csomor Béla

szőlő és ojtványtermelő.

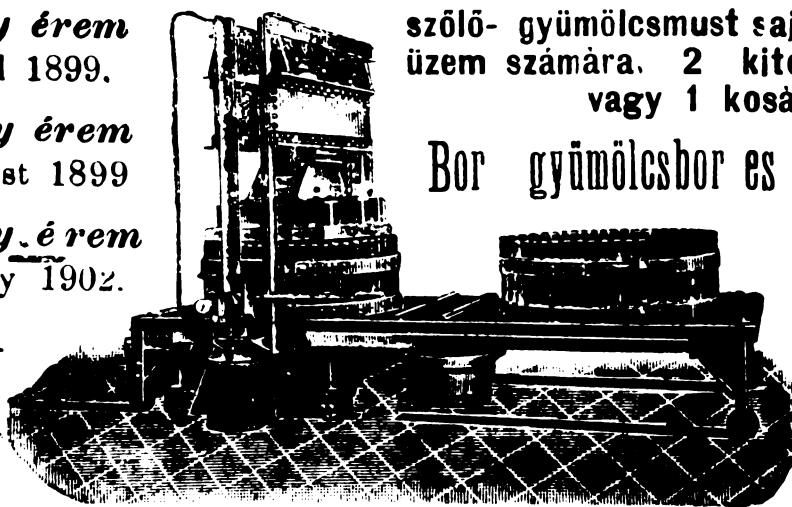
Hydraulikus sajtó

Arany érem
Szeged 1899.

Arany érem
Budapest 1899

Arany érem
Pozsony 1902.

Hydrau-
likus
sajtóer

szőlő- gyümölcsmust sajtolására a nagy
üzem számára. 2 kitolható kosár 1.
vagy 1 kosárral.

Bor gyümölcsbor és Gyümölcsnedv

Sajtókat

kézihajtás a
Herkulos nyomórendszer
kezelt fa vagy vas-
tányérral

Gyümölcs és szőlő-örlőket, bogyzó gépeket

Gyümölcs-kaszáló-készülékeket

gyártanak és szállítanak jótállás mellett miut küönlegességek a legújabb szerkezetbe

MAYFARTHP H. és Tsa. BÉCS. III,

különlegességi gyár gyümölcskertésítési gépekben

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve: Megrendelések idejekorán kéretnek

Nyom. Sima D. Gyöngyös.